

■ Öğr. Gör. Görkem Selim ŞAHİN* ■

**TİCARET UNVANI, İSİM, FOTOĞRAF VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ
MARKA BAŞVURULARINA KARŞI KORUNMASI (SMK m. 6/6)**PROTECTION OF TRADE TITLE, NAME, PHOTO AND INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS AGAINST
TRADEMARK APPLICATIONS (SMK article 6/6)**ÖZET**

Marka olabilecek işaretler sınırlı sayıda değildir. Bu sebeple isim, fotoğraf, ticaret unvanı, işletme adı ve fikri mülkiyet hakkına konu işaretler de marka olabilir. Bu durumda başkasına ait işaretlerin de tescil konusu olabileceği ve onların kişilik hakkı veya fikri mülkiyet haklarının ihlal edilebilmesi sakıncası doğar. SMK m. 6/6 hükmü bu sakıncaları bertaraf etmek üzere bir nispi ret sebebi düzenlemiştir. Bu çalışmada başkasına ait isim, fotoğraf, ticaret unvanı, işletme adı ve fikri mülkiyet hakkının marka başvurusuna konu edilmesi halinde kimin korunacağı, korumanın kapsamı ve başvurulacak hukuki çareler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Marka, nispi ret nedeni, fikri mülkiyet hakları, kişilik hakları, marka tesciline itiraz.

ABSTRACT

The number of signs that can be registered as a trademark is unlimited. Therefore, names, photographs, trade names, business names and intellectual property rights marks can also be trademarks. In this case, signs belonging to others may be registered and personal rights or intellectual property rights may be violated or damaged. Art. 6/6 Industrial Property Act, 6769 introduced a relative rejection reason to eliminate these risks. In this study, if the person's name, photograph, trade name, business name and intellectual property right are subject to trademark transactions, which rights of the right holder will be protected, the scope of protection and the legal procedures to be applied will be examined.

Keywords: Trademark, relative reason for rejection, intellectual property rights, personality rights, objection to trademark registration.

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 18.09.2024 Kabul Tarihi: 07.04.2025

* ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-9800-8113>Aydın PMYO Öğretim Görevlisi,
gorkemselim@gmail.com,

GİRİŞ

Bazı işaretlerin marka olarak tescili, kamunun veya başka kişilerin haklarını ihlal edebilir. Bu sebeple Kanun'da belirtilen bazı hâllerde, hak sahibi olan kişileri koruma amacıyla tescil istemi reddedilir. Bu haller nispi ret sebepleri olarak adlandırılır. Marka başvurusuna konu olan işaretler başkalarının ticaret unvanını, ismini, fotoğrafını veya fikri mülkiyet haklarını içerebilir. SMK m. 6/6, bu ihlal tehlikesini önlemek için bir nispi ret sebebi düzenlemiştir. Tescil başvurusuna konu olan marka, başkasına ait ticaret unvanını, kişi ismini, fotoğrafını veya herhangi bir fikri mülkiyet hakkını içeriyorsa hak sahibinin itirazı üzerine başvuru reddedilecektir. Bu düzenleme kişilik hakkı ve fikri mülkiyet haklarının korunması amacının marka hukukuna yansımasıdır.

I. NİSPİ RET SEBEBİ OLARAK SMK m. 6/6

Nispi ret sebepleri, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun¹ (SMK) 6. maddesinde düzenlenen, mutlak ret sebeplerinden farklı olarak toplumun menfaatlerinden ziyade ilgili işaret üzerinde hak sahibi olan kişilerin menfaatlerini koruma amacı taşıyan ve resen değil, yalnızca hak sahibinin itirazı üzerine dikkate alınan tescil engelleridir.² Mutlak ret nedenlerinin aksine kamu düzeninden sayılmazlar.³ Bu sebeple yalnızca hak sahibinin itirazı üzerine işleyecek olup⁴ Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) veya mahkemelerce resen dikkate alınamazlar. Hak sahibi ifadesi, başvuru konusu işareti daha önce kendi adına tescil

¹ RG. 10.01.2017, S. 29944.

² Büyükkılıç, Gül; 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda Çift Kimlik Durumunun Mutlak Bir Tescil Engeli Olarak Düzenlenmesine Yönelik Eleştiriler ve Çözüm Önerileri, Ticaret Hukuku Sempozyumu Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kırıkkale 2021, s. 34; Erdil, Engin; Fikri Mülkiyet Hukuku Ders Kitabı, Yeniden Yazılmış 2. Bası, İstanbul, 2021, s. 236; Benzer açıklama Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Yıldız, Burçak/İmirlioğlu, Dilek; Sınai Mülkiyet Hukuku, Adalet Yayınları, Ankara 2021, s. 65; Suluk, Cahit/Karasu, Rauf/Nal, Temel; Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, Ankara 2021, s. 176; Savaş, Taner/Saygın, Murat; Türk Patent ve Marka Kurumu Uygulamaları ve Kararları Işığında Marka Tescil Süreci, 1. Bası, Ankara, 2020, s. 106.

³ Suluk/Karasu/Nal, s. 176; Çolak, Uğur; Türk Marka Hukuku, 4. Bası, İstanbul, 2023, s. 266; Savaş/Saygın, s. 106; Yasaman, Hamdi/Ayoğlu, Tolga/Yusufoglu Bilgin, Fülürya/Memiş Kartal, Pınar/Yüksel, Sinan H./, Yasaman, Zeynep; Sınai Mülkiyet Kanunu Şerhi, 1. Bası, 2021, s. 923.

⁴ Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 65; Çolak, s. 266-267; Savaş/Saygın, s. 73.

ettiren, işaretin tescili için başvuruda bulunan veya işaret üzerinde üstün hak elde eden⁵ veyahut başvurunun tescil edilmesi nedeniyle meşru menfaatleri ihlal edilebilecek olan kişileri kişiyi ifade eder.⁶

Marka olabilecek işaretler SMK m. 4'te örneklenmiştir. Hükme göre kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve malların veya ambalajlarının biçimi gibi her tür işaretten oluşabilir. Böylece kişi adları dahil isimler, fotoğraflar, ticaret unvanları ve fikri mülkiyet haklarını konu eden işaretler de marka olarak tescil edilebilir. Sağlanan bu serbestinin kötüye kullanılması veya iyiniyetle dahi olsa başkalarının haklarına zarar verilmesini önlemek için Kanun Koyucu, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu⁷ (TMK), 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu⁸ (TTK) ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu⁹ (FSEK) tarafından sağlanan bazı korumaları marka hukukuna taşımıştır. Böylece hak sahiplerinin kişilik haklarını ve fikri mülkiyet haklarını koruyan kurallar SMK'da yer almıştır.

Çalışmamızın konusu olan, başkasına ait ticaret unvanı, isim, fotoğraf ve fikri mülkiyet haklarının marka başvurusuna karşı korunması mülga Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'de (MarKHK) de nispi ret nedeni olarak düzenlenmişti. MarKHK m. 8/5 uyarınca tescil başvurusu yapılmış marka; başkasına ait kişi ismi, fotoğraf, telif hakkı veya herhangi bir sınai mülkiyet hakkını kapsarsa hak sahibinin itirazı üzerine tescil başvurusu reddedilecekti. Hükümdeki "sınai mülkiyet hakları" ibaresi ticaret unvanı ve işletme adını da kapsamaktaydı.¹⁰ Eğer bu işaretler marka olarak tescil edilmişse hak sahibi TÜRKPATENT aleyhine iptal davası açma hakkına sahipti. Hatta

⁵ Suluk/Karasu/Nal, s. 176.

⁶ Uzunallı, Sevilay; Marka Hukuku, 2. Bası, Ankara, 2024, s. 118.

⁷ RG. 08.12.2001, S. 24607.

⁸ RG. 14.02.2011, S. 27846.

⁹ RG. 13.12.1951, S. 7981.

¹⁰ Çolak, s. 551; Yasaman/Yasaman, s. 1122; Yargıtay 11. HD, 12.01.2004 T, 2003/5034 E. 2004/127 K. (www.lexpera.com, e.t. 03.09.2024); Yargıtay 11. HD, 27.02.2006 T, 2005/2014 E, 2006/1948 K. (www.legalbank.com, e.t. 03.09.2024)

itiraz etmezse ve iptal davası da açmazsa hükümsüzlük davası açarak tescilin terkinini talep edebilirdi (MarKHK m. 42-b).

SMK m. 6/6 hükmü ise tescil başvurusuna konu olan markanın başkasına ait ticaret unvanını, kişi ismini, fotoğrafını, telif hakkını veya herhangi bir fikri mülkiyet hakkını içermesi durumunda hak sahibinin itirazı üzerine başvurunun reddedileceğini belirtmiştir.

Eğer bu başvuru, hak sahibi itiraz etmeden kesinleşmiş veya hak sahibinin itirazı reddedilmişse başvurulabilecek bir diğer hukuki çare hükümsüzlük davasıdır (SMK m. 25/1). Hükümsüzlük, mutlak ret nedeni veya nispi ret sebeplerinin varlığı halinde markanın koruma süresi sona ermeden mahkeme kararıyla sicilden silinmesidir.¹¹

Bu noktada SMK m. 6/6 hükmü ile SMK m. 6/3 hükmü arasındaki farkı açıklamak gerekir. SMK'nın 6/3 fıkrası tescilsiz bir marka veya ticaret sırasında kullanılan başka işaretler için bir nispi ret nedeni oluştururken SMK m. 6/6 tescil edilmiş işaretler için nispi ret nedeni oluşturur.¹²

Marka başvuru şekli incelemenin ardından sırasıyla mutlak ret nedenleri ve nispi ret nedenleri bazında incelenir. Mutlak ret nedeni tespit edilirse nispi ret incelemesinin yapılmasına gerek kalmadan başvuru reddedilir (SMK m. 16). TÜRKPATENT'in gözünden kaçsa bile marka başvurusunun yayımlanmasından sonra herkes, marka başvurusunda 5/1-ç bendi hariç mutlak ret nedeninin var olduğunu belirten yazılı ve gerekçeli görüşlerini markanın tesciline kadar TÜRKPATENT'e sunabilir. TÜRKPATENT görüşlerin yerinde olduğuna kanaat getirirse marka başvurusunu kısmen veya tamamen reddeder (SMK m. 17). Başvuruya konu işareti tescilsiz olarak kullanan kişiler başta olmak üzere tüketici dernekleri, ticaret odaları, meslek örgütleri gibi kuruluşlar da

¹¹ Tekinalp, Ünal; Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, İstanbul, 2012, s. 472; Erdil, s. 281; Uzunallı, s. 256.

¹² Suluk/Karasu/Nal, s. 192.

görüş bildirebilir.¹³ Ancak üçüncü kişilerin görüş bildirmesi sadece mutlak ret nedenleri açısından mümkün olup nispi ret nedenleri açısından mümkün değildir.¹⁴

II. SMK M. 6/6 KAPSAMINDA KORUNAN HAKLAR

A) Ticaret Unvanı ve İşletme Adı

Ticaret unvanı, tacirin işletmesiyle ilgili işlemlerini yaparken kullanılmak zorunda olduğu ve o taciri diğer tacirlerden ayırt etmeye yarayan işarettir.¹⁵ Marka gibi bir sınai mülkiyet hakkıdır¹⁶ ve ekonomik faaliyetlerdeki ayırt edici işaretlerdendir. Ancak ticaret unvanının fonksiyonu mal veya hizmetlerin kaynağını göstermek değil, bir taciri diğer tacirlerden ayırmaktır.¹⁷ Ticaret unvanının teşkili TTK'da ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Gerçek kişilerin kısaltma yapmaksızın adı ve soyadından (TTK m. 41), kollektif şirketin ticaret unvanı, bütün ortakların veya ortaklardan en az birinin adı ve soyadıyla şirketi ve türünü gösterecek bir ibareden (TTK m.42/1, adi veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin ticaret unvanı, komandite ortaklardan en az birinin adı ve soyadıyla şirketi ve türünü gösterecek bir ibareden oluşur. Bu şirketlerin ticaret unvanlarında komanditer ortakların adları ve soyadları veya ticaret unvanları bulunamaz (TTK m.42/ 2).

Ticaret unvanının korumasının koşulları markanın korunması için aranan koşullardan farklıdır; örneğin benzer ticaret unvanları ek alma koşuluyla tescil edilebilir ancak markalar açısından bu mümkün değil-

¹³ Çolak, s. 162.

¹⁴ Age, s. 162.

¹⁵ Arkan, Sabih; Ticari İşletme Hukuku, 28. Bası, Ankara, 2022, s. 280; Durceylan, M. Mekin; Marka Hakkına Tecavüz Halleri, 1. Bası, Ankara 2022, s. 124; Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet; "Ticaret Unvanının Korunması", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 2, Aralık 2006, s. 120; Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 75; Suluk/Karasu/Nal, s. 393; Savaş/Saygın, s. 149; Şahin, Görkem Selim; Marka Hukukunda İhtiyati Tedbir ve Yargılaması, 1. Bası, Ankara, 2024, s. 74.

¹⁶ Suluk/Karasu/Nal, s. 393.

¹⁷ Çağlar/Özdamar, s. 137; Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 75.

dir.¹⁸ Ticaret unvanını koruyan hükümler TTK'da düzenlenmiştir. Tescil edilmiş ticaret unvanları aynı zamanda haksız rekabet hükümleri (TTK m. 54 vd.) uyarınca korunur. Tescil edilmemiş unvanlar ise sadece haksız rekabet hükümleri çerçevesinde korunabilir.¹⁹ Tescilsiz ticaret unvanı zarar gören veya zarar görme tehlikesiyle ile karşılaşan hak sahibi; fiilin ihlal olup olmadığının tespitini, ihlalin önlenmesini, ihlal sonucunda doğan maddi durumun ortadan kaldırılmasını, tecavüzün önlenmesi için kaçınılmaz ise haksız rekabetin işlenmesinde etkili olan araçların ve malların imhasını isteyebileceği gibi maddi ve manevi tazminat da talep edebilir (TTK m. 56).

Usulüne uygun olarak tescil ve ilan edilmiş ticaret unvanını kullanmaya sadece onun sahibi yetkilidir (TTK m. 50). Eğer ticaret unvanı, ticari dürüstlüğe aykırı biçimde başkası tarafından kullanılırsa hak sahibi, bunun tespitini, yasaklanmasını; haksız kullanılan ticaret unvanı tescil edilmişse kanuna uygun bir biçimde değiştirilmesini veya silinmesini, tecavüzün sonucu oluşan maddi durumun ortadan kaldırılmasını, gerektiğinde araçların ve ilgili malların imhasını ve zarar varsa maddi ve manevi tazminat talep edebilir (TTK m. 52). Bu bağlamda, tescilli ticaret unvanının yine bir ticaret unvanı olarak veya işletme adı, eser veya eserin önemli bir parçası olarak veya internet alan adı veyahut marka olarak kullanılması halinde saldırı gerçekleşmiş olur²⁰. Hükümdeki “dürüstlüğe aykırılık” ifadesi, kanuna aykırılık kavramından daha geniş yorumlanmalıdır.²¹ Örneğin ticaret unvanının ticari ve teknik bir zorunluluk olmaksızın sadece iltibas oluşturulmak için kullanılması dürüst olmayan kullanımdır.²²

TTK'daki bu düzenlemelerin SMK'ya yansımaları SMK m. 6/6'dır. Hükme göre bir ticaret unvanının başkaları tarafından marka olarak tescil edilmek istenmesi halinde ticaret unvanı sahibinin itirazı üzerine tes-

¹⁸ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 75.

¹⁹ Çağlar/Özdamar, s. 125.

²⁰ Age, s. 125.

²¹ Suluk/Karasu/Nal, s. 401.

²² Çolak, s. 846; Yasaman / Yasaman, s. 1791.

cil başvurusu reddedilir. Ticaret unvanı ifadesi MarKHK m. 8/5'te yer almıyordu. Hükümdeki "sınai mülkiyet hakları" ibaresinin ticaret unvanı ve işletme adını da kapsadığı yorumuyla koruma sağlanıyordu.²³ SMK, MarKHK'dan farklı olarak ticaret unvanı ibaresine açıkça yer vermiştir.

İşletme adı doğrudan işletmeyi tanıtmak ve benzeri işletmelerden ayırt etmek için kullanılan işaretlerdir.²⁴ İşletme adının da marka gibi ayırt edici fonksiyonu vardır, ancak bu ayırt edicilik işletmeye yöneliktir.²⁵ İşletme adı ifadesi hükümde yer almasa da bir fikri mülkiyet hakkı olması sebebiyle koruma kapsamındadır.²⁶ Zaten TTK m. 53 hükmü, ticaret unvanı için öngörülen bazı korumaların işletme adı için de uygulanacağını ifade etmektedir.²⁷

Ticaret unvanı veya işletme adı itiraza rağmen bir şekilde marka olarak tescil edilmişse ticaret unvanının veya işletme adının sahibi, tescil edilmiş markanın hükümsüzlüğünü (SMK m. 25/1) talep edebilir. Ticaret unvanı veya işletme adını kendi adına marka olarak tescil ettirmiş kişi tarafından hak sahibine tecavüz davaları yöneltilmişse hak sahibi karşı dava açarak da tescilli markanın hükümsüzlüğünü talep edebilir.²⁸ Hak sahiplerinin marka tesciline itiraz edebilmeleri için, ticaret unvanı veya işletme adlarının markasal kullanımı aranmaz.²⁹ Markasal kullanım, markanın kaynak gösterme başta olmak üzere temel fonksiyonları

²³ Çolak, s. 551; Yasaman/Yasaman, s. 1122; Yargıtay 11. HD, 12.01.2004 T, 2003/5034 E. 2004/127 K. (www.lexpera.com, e.t. 03.09.2024); Yargıtay 11. HD, 27.02.2006 T, 2005/2014 E, 2006/1948 K. (www.legalbank.com, e.t. 03.09.2024)

²⁴ Arkan, s. 292; Durceylan, s. 124; Ormancı, Gürkan; "Türk Hukuku Kapsamında İşletme Adının Haksız Rekabet Hükümleri Uyarınca Korunması", *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, C. 6, S. 1, Haziran 2020, s. 109; Güngör, Seda Ş.; "Türk Ticaret Kanunu Hükümleri Kapsamında İşletme Adı ve İşletme Adının Korunması", *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 1-2, Haziran 2014, s. 194; Suluk/Karasu/Nal, s. 405; Şahin, s. 74-75.

²⁵ Güngör, s. 194.

²⁶ Erdil, s. 249; Ormancı, s. 109.

²⁷ Suluk/Karasu/Nal, s. 406.

²⁸ Şahin, s. 75.

²⁹ Suluk/Karasu/Nal, s. 193-194; Çolak, s. 555.

na hizmet edecek nitelikteki kullanımlarıdır³⁰. Eğer ticaret unvanı başkası adına marka başvurusuna konu edilmişse ve SMK m. 6/3 uyarınca yapılan itiraz veya hükümsüzlük talebi “markasal kullanım şartını sağlamadığı” sebebiyle reddedilirse hak sahibi, markasal kullanım aranmadığından SMK m. 6/6’ya dayanabilir.³¹

Markasal kullanım aranmasa dahi ticaret unvanı sahibinin marka tesciline itiraz edebilmesi için işletmenin faaliyet konusu ile tescil edilmek istenen işaret kapsamındaki mal ve hizmetlerin aynı veya benzer olması gerekir.³² Bu sebeple itiraz eden tacirin ticaret odasında tescilli olan faaliyetiyle tescili istenen markanın konusu mal ve hizmetlerin aynı türden olup olmadığının incelenmesi gerekir.³³ İşletme adı için de aynı durum geçerlidir. Kanun itiraz hakkı için hak sahibinin fiili kullanımını aramadığından tacirin ticaret odasında tescilli alanlarda faal olmasına gerek yoktur.³⁴

SMK m. 6/6 uyarınca itirazın kabulü için başvuru konusu işaret ile itiraz edenin ticaret unvanı veya işletme adının çekirdek kelimesinin aynı veya iltibas tehlikesine yol açacak şekilde benzer olması gerekir.³⁵ İltibastaki ölçüt “halkın karıştırmaması” olarak anlaşılmalıdır³⁶. Benzerlik hem başvuru konusu marka ile ticaret unvanını oluşturan işaretlerde

³⁰ Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 95; Büyükkılıç, Gül; “Avrupa Birliği ve Türk Marka Hukuku Kapsamında Meşru Kullanım Savunmasının Koşullarına İlişkin Bazı Tespit ve Değerlendirmeler”, *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, C. 9, S. 2, Aralık 2023, s. 207; Tekinalp, s. 433.

³¹ Yasaman/Yasaman, s. 1129.

³² Çolak, s. 551; Yasaman/Yasaman, s. 1126; Suluk/Karasu/Nal, s. 193; Savaş/Saygın, s. 149; Özdamar/Çağlar, s. 137; Yargıtay 11. HD, 22.06.2017 T 2016/1193 E, 2017/4014 K. (www.lexpera.com, e.t. 04.09.2024); Yargıtay HGK, 27.02.2006 T, 2005/2014 E, 2006/1948 K. (www.legalbank.com, e.t. 03.09.2024).

³³ Çolak, s. 551; Savaş/Saygın, s. 150; Yargıtay 11 HD, 01.10.2016 T, 2015/11531 E, 2016/8536 K. (www.legalbank.com, e.t. 03.09.2024).

³⁴ Yargıtay 11. HD, 30.05.2018 T, 2016/12965 E, 2018/4127 K. (www.lexpera.com, e.t. 04.09.2024).

³⁵ Yasaman/Yasaman, s. 1126; Yargıtay 11. HD, 03.11.2011 T, 2009/13423 E, 2011/14902 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024).

³⁶ Aslan Düzgün, Ülgen; “İltibas Suretiyle Markaya Tecavüz”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, C. 9, S. 36, 2018, s. 148.

hem de bu işaretlerin kullanıldığı ürün veya hizmette olmalıdır³⁷. TÜRKPATENT, yayımladığı Marka İnceleme Kılavuzu'nda karıştırılma ihtimali için malların veya hizmetlerin benzerlik düzeyinin, ilgili tüketici kesiminin dikkat düzeyinin, önceki markanın ayırt edicilik gücünün ve işaretlerin benzerlik düzeyi gibi hususların dikkate alınacağı belirtilmiştir³⁸. Yargıtay, önüne gelen bir uyuşmazlıkta, itiraz konusu olan "MGO" markası ile itiraz edenin "GO" ibareli ticaret unvanının benzer olmadığına, çünkü "GO" ibaresinin İngilizcede bir fiil olan gitmek anlamında olup yazıldığı gibi okunduğunu, davalının başvurusunun ise "Megeo" şeklinde okunan bir kısaltma olduğunu belirtmiş ve bu ibareler görsel, işitsel, fonetik yönden karşılaştırarak benzerlik ihtimali bulunmadığına hükmetmiştir.³⁹

Fikri Mülkiyet Hukuku alanında uluslararası birlik çerçevesinde, ortak ve temel bir koruma politikası geliştirmeyi amaçlayan⁴⁰ Paris Sözleşmesi⁴¹ uyarınca bir ticaret unvanı, başvurulmuş ve tescil edilmiş olup olmadığına bakılmaksızın tüm Birlik ülkelerinde korunacaktır (Paris Sözleşmesi m. 8). Her ne kadar ticaret unvanının korunabilmesi için Türkiye'de tescilli olması gerekse de katıldığımız görüş uyarınca bu hüküm, Türkiye'de tescilli olmayan bir ticaret unvanının da SMK m. 6/6 kapsamında korunacağı şeklinde yorumlanmalıdır.⁴² Aksi görüşte olan yazarlar ise ticaret unvanının Birlik Üyesi olan herhangi bir ülkede tescil

³⁷ Paslı, Ali; Marka Hukukunda Ürün Benzerliği, 1. Basıl, İstanbul 2018, s. 5; Yasaman, Hamdi/Ayoğlu, Tolga/Yusufoğlu Bilgin, Fülürya/Memiş Kartal, Pınar/Yüksel, Sinan H./, Yasaman, Zeynep; Sınai Mülkiyet Kanunu Şerhi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, s. 1630; Çolak, Uğur; Türk Marka Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2023, s. 643.

³⁸ TÜRKPATENT, Marka İnceleme Kılavuzu, 2021, s. 381.
(<https://www.turkpatent.gov.tr/duyurular/marka-inceleme-kilavuzu-guncellendi-18082021>, e.t.: 01.09.2024).

³⁹ Yargıtay, 11. HD, 24.11.2022 T, 2021/4335 E, 2022/8318 K. (www.legalbank.com, e.t. 06.09.2024).

⁴⁰ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 29; Kara, Elif; Türk Marka Hukukunda Gerçek Hak Sahipliği İlkesi, 1. Bası, İstanbul, 2018, s. 26.

⁴¹ Sözleşme, 20 Mart 1883 tarihinde Paris'te imzalanmış ve 1884 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Günümüze kadar pek çok revizyona geçirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, Lozan Barış Antlaşması'nın eki olan Ticaret Mukavelenamesi'nin 14. maddesi ile katılmayı kabul etmiş ve bu taahhüdünü 1923 yılında 342 sayılı Kanun ile onaylayarak yerine getirmiştir. Paris antlaşması Sime mülkiyet hukukunun temel taşı niteliğindedir (Uzunallı, s. 41).

⁴² Yasaman/Yasaman, s. 1130.

edilmiş olmasının korumadan yararlanmak için yeterli olmadığını, her ne kadar uluslararası düzenlemelerde açık bir hüküm olmasa da bu tür bir ticaret unvanının Türkiye’de korunabilmesi için Türkiye’de kullanılmasını veya toplumda belli oranda tanınıyor olmasının gerektiğini belirtmişlerdir⁴³.

B) İsim

İsimler ticari hayatta sıklıkla kullanılır. Yukarıda belirtildiği üzere gerçek kişilerin isimleri ticaret şirketlerinin ticaret unvanında ve işletme adlarında kullanılabilir. İsimler SMK m. 4 uyarınca marka da oluşturabilir.⁴⁴ Kişi bir gerçek kişi ise adı soyadı veya yalnızca adı veya yalnızca soyadı, tüzel kişi ise adı, tüzel kişi tacir ise ticaret unvanı veya ticaret unvanının ayırt edici eki veyahut işletme adı marka olarak tescil edilebilir.⁴⁵ Bazı hâllerde ismin marka oluşturması mutlak ret nedenlerine takılabilir. Eğer başvuru işaret kültürel veya tarihi birisinin ismi ise resen reddedilebilir. Ayrıca Paris Sözleşmesi’nin 2. mükerrer 6. maddesi uyarınca reddedilecek işaretleri ve sözleşme kapsamı dışında kalan, kamuoyu ilgilendiren, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş diğer işaretler ile yetkili mercilerin tescil izni vermediği armalar, nişanlar veya adlandırmaları içeren işaretler de tescil edilemez (SMK m. 5/1-g ve SMK m. 5/1-ğ). Bu duruma örnek olarak Mustafa Kemal Atatürk, Fatih Sultan Mehmet, Otto von Bismark, Napoleon Bonapart gibi isimlerin tescili için yapılan başvuru nispi ret nedenine değil, öncelikle SMK m. 5/1-g ve 5/1-ğ hükümlerindeki mutlak ret nedenlerine takılacaktır.

Kişinin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar veya kanunun verdiği yetkinin kullanılması nedenlerinden birine dayanmadıkça kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır (TMK m. 25/2). Bu durumda başkasına ait ismin marka başvurusu yapılması da kişilik hakkının ihlalidir.⁴⁶ Kişilik hakkının korunması ihtiyacı marka hukukun-

⁴³ Çağlar/Özdamar, s. 138.

⁴⁴ Uzunallı, s. 30; Yasaman / Yasaman, s. 1123.

⁴⁵ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 29.

⁴⁶ Erdil, s. 249.

da da yer bulmuştur. SMK m. 6/6 uyarınca başkasının kişi ismi marka başvurularına konu edilirse ismi kullanılan kişi buna itiraz edebilir. Fakat SMK m. 6'da yer alan "kişi ismi" ifadesi ile neyin kastedildiği tam olarak anlaşılmamaktadır. Katıldığımız görüş uyarınca kişi ismini korumaya alan kanun koyucu isim sahibinin kişilik hakkını marka başvurularına karşı korumayı amaçladığından "kişi" kavramı geniş yorumlanmalıdır. Bu bağlamda TMK m. 26 kapsamında gerçek kişi isimleri, tüzel kişi isimleri hatta müstear adlar bile bu kapsamda ele alınabilir.⁴⁷

İsmin korunmasının sınırının belirlenmesi gereklidir. Çünkü kişi isimleri özgün değildir. Bir işaretin bir kişinin tekeline bırakılması hem potansiyel sonraki kullanıcıların işaret seçim özgürlüğünü sınırlar hem de rekabete zarar verir.⁴⁸ Markasının tescili için talepte bulunan kişinin, kendisinin adını veya soyadını kullanmak istemesi olağan ve hukuka uygundur.⁴⁹ Özellikle tekstil ve kozmetik sektöründe rastlanılan, marka sahibinin kendi adını soyadını taşıyan markalar bu duruma örnek olarak verilebilir. Ancak gerçek kişi isimleri açısından özellikle de kişinin kendi ismi olduğu durumlarda SMK m. 7/5 hükmü çerçevesinde dürüstçe kullanılması gerekir.⁵⁰ Dürüst kullanım ifadesinin genel hüküm olan TMK m. 2 hükmündeki mi yoksa ticari hayata özel bir dürüst kullanım mı olduğu belirsizdir. Katıldığımız görüşe göre söz konusu dürüst kullanım ticari teamüllere ve ticari hayatın dürüstlük kuralına uygun, ticari hayata mahsus bir dürüst kullanımdır.⁵¹ Zaten hayatın olağan akışı gereği, ticari teamüle dönüşen bir uygulama dürüstlük kuralına aykırı olamayacağından ticari teamül kriterinin temelinde dürüstlük kuralına uygun kullanım kriterini de barındırdığı söylenebilir; ancak ticari teamül sınırlamasından bağımsız olarak genel nitelikteki dürüstlük kuralının kriter

⁴⁷ Çağlar, Hayrettin; Marka Hukuku Temel Esaslar, 2. Bası, Adalet Yayıncılık, Ankara 2015, s. 77; müstear adın korunmasına ilişkin bkz. Yargıtay 11. HD, 22.01.2007 T, 2005/13792 E, 2007/553 K. (www.legalbank.com, e.t. 03.09.2024).

⁴⁸ Büyükkılıç, Meşru Kullanım, s. 200.

⁴⁹ Savaş/Saygın, s. 148; Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 73.

⁵⁰ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 73.

⁵¹ Tekinalp, s. 452; Çolak, s. 846; Büyükkılıç, Meşru Kullanım, s. 205.

kabul edilmesinin marka hakkını fazla sınırlayacağı ve menfaatler dengesini ihlal edeceği söylenebilir.⁵²

Asıl sorun bir başkasının isminin, özellikle de kamuya mal olmuş, tanınmış bir kişinin isminin marka başvurusu yapılmasıdır. Kural olarak marka başvurusuna konu edilen kişi isminin başvuran kişiye ait olması şart değildir.⁵³ Kişilik hakkını ihlal etmemek ve adı kullanılan kişiyle özdeşleşmemek kaydıyla başkasının isminin marka olarak tescil edilmesine engel bir durum söz konusu değildir çünkü isimler bir kişinin tekeline terk edilemez.⁵⁴ Ancak eğer başvuru sahibinin adı ve soyadı toplumda tanınmış biriyle özdeş ise tanınmış kişi itiraz ederek bu başvurunun tescilini engelleyebilir. Örneğin ünlü bir sanatçının, politikacının, sporcunun isminin başkası tarafından marka olarak tescili isteniyorsa o kişinin itirazı halinde başvuru reddedilir.⁵⁵ Bu durumda tanınmış kişi ile tescili istenen markanın özdeşleşme ihtimali yüksektir. Marka başvurusuna konu edilen isim her ne kadar tanınmış olursa olsun TÜRKPATENT başvurusu resen reddedemez, mutlaka itiraz edilmiş olması gerekir.⁵⁶ İtiraz hakkının kullanılabilmesi için ismi kullanılan kişinin Türkiye’de yerleşik olması şart değildir.⁵⁷ Beyonce⁵⁸ ve Tiger Woods⁵⁹ kararları bu duruma örnektir. Eğer başvuru sahibinin adı soyadı, tanınmış kişiyle aynı ise başvuru sahibi ek kullanmalıdır.⁶⁰

Başkasına ait ad soyadın bir kısmının kullanılmış olması halinde adın belirli bir kişiyi ifade ettiği anlaşılamayacağından tescil engelinden

⁵² Büyükkılıç, Meşru Kullanım, s. 205.

⁵³ Yasaman/Yasaman, s. 1123-1124; Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 73; Uzunalli, s. 138.

⁵⁴ Sekmen, Orhan; Markanın Hükümsüzlüğü ve Hukuki Sonuçları, 2. Bası, 2016, s. 196-197.

⁵⁵ Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 74; Çolak, s. 547; Yargıtay 11. HD, 23.06.2020 T, 2019/5414 E, 2020/3119 K. (www.lexpera.com, e.t. 03.09.2024).

⁵⁶ Yasaman/Yasaman, s. 1124.

⁵⁷ Yasaman/Yasaman, s. 1125; Çolak, s. 548.

⁵⁸ Yargıtay 11. HD, 30.05.2012 T, 2011/777. E, 2012/9254 K. (Alındığı yer: Çolak, s. 548).

⁵⁹ Yargıtay 11. HD, 11.06.2009 T, 2007/12039 E, 2009/7183 K. (www.lexpera.com, e.t. 03.09.2024).

⁶⁰ Uzunalli, s. 112; Çolak, s. 547.

söz edilemez.⁶¹ Yaygın rastlanan ad soyadlarına ilişkin başvurulara ise somut olay değerlendirilmelidir.⁶² Bazı tanınmış soyadlarının tescili itiraz ile bertaraf edilebilir.⁶³ Ülkede binlerce kişi tarafından kullanılan bir ad olsa bile bir isim tanınmış hale gelirse ilgili mal ve hizmetler açısından tescil engeli oluşturabilir.⁶⁴ Bazı tanınmış kişiler, özellikle sanatçılar sadece ön adlarıyla bilinirler. Bu kişilerin ön adları çok nadir rastlanan isimlerse, isimlerini taşıyan marka başvurusuna itiraz edebilirler.

Tanınmış olmayan ancak bilinçli olarak uygunsuz mal ve hizmetler için birinin isminin marka başvurusu olması söz konusu olabilir. Bu durum tanıdığı kişiye kızıp onun ismini köpek maması veya tuvalet malzemeleri gibi uygun olmayan mal veya hizmetler için tescil ettirmek isteyen kişiler için gündeme gelebilir. Bu durumda marka başvurusuna itiraz edilebilir, ancak başvuru sahibinin kötüniyetli olduğu ispat edilmelidir.⁶⁵

C) Fotoğraf

Kişi kendisine ait bir fotoğrafı kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olmamak şartıyla dilediği gibi tasarruf edebilir ve marka başvurusuna konu edebilir. Ancak kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı fotoğrafların tescili SMK m. 5/1-1 bendi uyarınca mümkün değildir. Ayrıca fotoğrafın tescili tıpkı isim başvurularında olduğu gibi SMK m. 5/1-g ve 5/1-ğ'deki mutlak tescil engeline takılabilir. Bu durumda başvuru mutlak tescil engellerinden ötürü reddedilecektir.

SMK m. 6/6 uyarınca marka olarak tescil edilmek istenen işaret, bir başkasının fotoğrafı ise fotoğraf sahibinin itirazı ile tescil engellenebilir. İsimden farklı olarak itiraz edenin tanınmış bir kimse olması şart değil-

⁶¹ Yasaman/Yasaman, s. 1124; Savaş/Saygın, s. 148-149.

⁶² Çolak, s. 547.

⁶³ Age s. 548.

⁶⁴ Age, s. 548.

⁶⁵ Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 74.

dir.⁶⁶ Kişinin kendi fotoğrafı üzerindeki hakkı telif değil, kişilik hakkı kapsamındadır.⁶⁷ Kişinin isminin olduğu gibi fotoğrafının da marka başvurularına karşı korunması bir kişilik hakkı korunmasıdır.⁶⁸

Kanun metni her ne kadar “fotoğraf” ifadesini kullanmış olsa da fotoğraf olmayan portre ve çizimler de bu kapsamda değerlendirilebilir. Fotoğrafın sahibi, çeken kişi olmayıp fotoğrafta yer alan, sureti fotoğrafa yansıyan kişidir.⁶⁹ Ancak fotoğraf bir portre ise ressamın da izni alınmalıdır.⁷⁰ Burada telif hakkı korunması da devreye girebilecektir. Ayrıca bir kişiye ait olmasa da sanatsal değeri olan fotoğraflar açısından fotoğrafçının hakları da gündeme gelebilir.⁷¹

D) Fikri Mülkiyet Hakları

1- Genel Açıklama

SMK m. 6/6 hükmü önceki tarihli fikri mülkiyet haklarının, sonraki tarihli marka başvurularına karşı korunmasını sağlar. Başvuru konusu marka, bir başkasının telif hakkını veya diğer mülkiyet haklarından birini içerirse o hakkın sahibi başvuruya itiraz edebilir. Telif hakkı hükümde ayrıca zikredilmiş olup tasarım, patent, faydalı model, internet alan adı gibi diğer fikri mülkiyet hakları da “diğer fikri mülkiyet hakları” adı altında korunmuştur. Zaten fikri mülkiyet hakkı ifadesi sınai mülkiyet haklarını da kapsamaktadır.⁷²

⁶⁶ Age, s. 74.

⁶⁷ Çolak, s. 549; Yasaman/Yasaman, s. 1126; Savaş/Saygın, s. 148.

⁶⁸ Yargıtay 4. HD, T. 19.03.2009, 2008/9075 E, 2009/4072 K. (www.lexpera.com, erişim tarihi 04.09.2024).

⁶⁹ Çolak, s. 549.

⁷⁰ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 74.

⁷¹ Çağlar, s. 78; Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 74.

⁷² Madde gerekçesi.

Tescilli fikri mülkiyet haklar bakımından kümülatif koruma ilkesi mevcuttur⁷³. Bu ilke uyarınca sınai mülkiyet hakları tescilli olsa dahi hem özel düzenlemeleri (SMK, FSEK vb.) hem de haksız rekabet hükümleri (TTK m. 54 vd.) çerçevesinde korunur; dolayısıyla kendi özel düzenlemeleri çerçevesinde özel sicillere tescil edilmiş olsalar dahi hak sahibi hem ilgili özel düzenlemeye hem de haksız rekabet hükümlerine göre koruma talep edebilir⁷⁴.

2- Telif Hakları

Telif hakkı, eser üzerindeki haklardır⁷⁵. FSEK'in 1/B maddesine göre eser; sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her çeşit fikir ve sanat mahsullerini ifade eder. Eser sahibine tanınan hak ve yetkiler eserin tamamını ve parçalarını kapsar (FSEK m. 13). FSEK ile sağlanan bu korumayı tamamlar şekilde SMK m. 6/6, telif hakkını marka başvurularına karşı korumuştur. Tescil başvurusuna konu marka, başkasına ait bir telif hakkının konusunu içerirse onun itirazı üzerine başvuru reddedilir. Böyle bir durumun daha çok geleneksel olmayan şekil, üç boyutlu şekil ve ses markalarında ortaya çıkması mümkündür.⁷⁶

SMK m. 6/6 hükmündeki “telif hakkı” ifadesi, geniş yorumlanmalı ve hem eser sahipliğinden doğan hakları hem de bağlantılı hakları kapsadığı kabul edilmelidir.⁷⁷ Ancak itiraz edilebilmesi için söz konusu hakkın FSEK kapsamında korunan bir hak olması gerekmektedir.⁷⁸ Fikir ve sa-

⁷³ Bozgeyik, Hayri/Er, Sefa; “Tasarımlar İçin Kümülatif Koruma”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 5, S. 1, Haziran 2019, s. 32; Nomer Ertan, N. Füsün; “Sınai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’nu Anma Toplantıları (Editör: N. Füsün Nomer Ertan, Elif Oğuz), İstanbul, 2021, s. 106; Suluk, Cahit; “Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması”, Fikri Mülkiyet Hukuku Çalıştay Bildiriler Kitabı (Editör: Hasan Kadir Yılmaztekin, Banu Fatma Günarslan), Ankara, 2020, s. 547; Çolak, s. 777.

⁷⁴ Bozgeyik/Er, s. 32.

⁷⁵ Erdil, s. 41.

⁷⁶ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 75.

⁷⁷ Çolak, s. 549-550.

⁷⁸ Yasaman/Yasaman, s. 1133.

nat eserleri, markadan farklı olarak tescile tabi değildir. Dolayısıyla eser sahibinin eseri marka başvurusundan önce ortaya çıkardığını kanıtlaması yeterlidir. Eser sahibi eserinin umuma arz edilip edilmeyeceğini, ne zaman ve nasıl yayınlanacağını münhasıran kendisi tayin eder (FSEK m. 14). Bu sebeple eser sahibi kamuya henüz arz etmediği eserleri için de itiraz edip tesciline engel olabilir.⁷⁹

Başvuru konusu işaret bir eserin adını, bir kısmını veya tamamını kapsayabilir. Örneğin bir roman adı marka başvurusuna konu edilirse romanın yazarı bu başvuruya itiraz edebilir.⁸⁰ Edebiyat eserlerinin adlarının, televizyon programlarının, çizgi film karakteri adlarının başkaları tarafından marka olarak tescil edilmek istenmesi uygulamada rastlanan örneklerdir.⁸¹ Aynı şekilde bir tipleme, bir güfte, heykel, bir tablo gibi unsurların marka olarak tesciline de itiraz edilebilir.⁸² Yargıtay “Garfield” ismi + ünlü kedi tiplemesinin şeklini içeren markanın başkasına ait telif hakkını ihlal ettiğine hükmetmiştir.⁸³ Ancak özgün olmayan, günlük hayatta sıklıkla kullanılan kelimelerden oluşan eser adlarına dayanılarak itiraz edilemez. Örneğin “Vadi”, “Güle Güle” gibi eser adlarının marka olarak tesciline itiraz edilemez.⁸⁴

Koruma süresi eser sahibinin yaşadığı müddetçe ve ölümünden itibaren 70 yıl devam eder (FSEK m. 27/1). Buradan çıkarım yaparak eserlerin, eser sahiplerinin ölümünden itibaren yetmiş yıl geçtikten sonra marka başvurusuna konu edilebileceği söylenebilir.⁸⁵

⁷⁹ Savaş / Saygın, s. 152.

⁸⁰ Uzunalli, s. 115; Çolak, s. 549.

⁸¹ Ayhan / Çağlar / Yıldız / İmirlioğlu, s. 75.

⁸² Yasaman/Yasaman, s. 1131.

⁸³ Yargıtay 11 HD, 04.05.2010 T, 2008/13406 E, 2010/4883 K. (www.lexpera.com, e.t. 04.09.2024); “Kötü Kedi Şerafettin” kararı, Yargıtay 11. HD, 18.11.2005 T, 2004/13221 E, 2005/11244 K. (www.lexpera.com, e.t. 04.09.2024).

⁸⁴ Çolak, s. 549.

⁸⁵ Çolak, s. 549; Savaş / Saygın, s. 153.

3- Tasarım Hakkı

Tasarım, marka olarak tescil edilmek istenen mal ve hizmet açısından ayırt edicilik taşıyorsa marka olarak tescil edilebilir.⁸⁶ Tescilli bir tasarım, özellikle şekil markası veya üç boyutlu şekil markası olarak tescil edilmek isteniyorsa hak sahibi tescile itiraz edebilir.

Uygulamada ise genellikle bu durumun tersi gündeme gelmektedir. Yani tescilli şekil markalarının veya üç boyutlu şekil markalarının başkaları adına tasarım olarak tescili talep edilmektedir. Bu konuda gerekli incelemeler düzgün yapılmadığı için marka sahipleri zarar görmektedir.⁸⁷ Bir ürün hem tasarım hem patent hükümlerine göre korunuyorsa hak sahibi her ikisine de dayanabilir.⁸⁸

4- Patent Hakkı ve Faydalı Model

Patent hakkı, konusu buluş olan bir haktır.⁸⁹ Resmi organlar tarafından verilir ve izinsiz kullanımları belirli bir süre engelleme hakkı tanır.⁹⁰ Başkasının patent hakkını içeren bir marka başvurusuna rastlanması uygulamada çok zordur. Çünkü patentin, markayı oluşturan işaretin sicilde gösterilebilir olma koşulunu sağlaması genellikle mümkün olmaz. Ancak bir şekilde gerçekleşirse patent hakkının sahibi SMK 6/6'nın korumasından faydalanabilecektir. Patent belgesi yirmi yıl koruma sağlar ve bu süre uzatılamaz (SMK m. 101/1). Bu sürenin ardından marka başvurusuna konu edilebilir.

Faydalı model yeni ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahibine koruma hakkı sağlayan haktır.⁹¹ Koruma şartları açısından patent hakkı-

⁸⁶ Yasaman/Yasaman, s. 1133.

⁸⁷ Çağlar, s. 80; Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 76.

⁸⁸ Suluk/Karasu/Nal, s. 306.

⁸⁹ Age, s. 226.

⁹⁰ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 260; Suluk/Karasu/Nal, s. 225.

⁹¹ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 76; Suluk/Karasu/Nal, s. 295.

na benzerdir.⁹² Ancak patent ile aynı sebeplerden ötürü marka olarak tescili zordur. Faydalı model belgesinin koruma süresi on yıldır. Bu süre uzatılamaz (SMK m. 101/1). Ancak bu sürenin ardından marka başvurusuna konu edilebilir.

5- İnternet Alan Adı

Alan adı, bir internet sitesini diğer internet sitelerinden ayırt etmeye yarayan tanıtma işaretidir.⁹³ Bir başkasına ait internet alan adının marka olarak tescili istenirse, alan adının sahibi itiraz ederek tescili önleyebilir. Bu durumda hak sahibinin internet alan adını ne zaman aldığı belirlenmelidir. Yabancı alan adlarının tesciline itirazlar için seçici olunmalıdır. Türkiye’de hiç bilinmeyen, kullanılmayan alan adlarına dayalı itirazların reddedilmesi uygundur.⁹⁴

III. İTİRAZ VE İPTAL

A) Genel Açıklama

Marka başvurusu sırasıyla önce şekli incelemeyen (SMK m. 15) sonra mutlak ret nedenleri üzerinde incelemeyen geçirilir (SMK m. 16). Eksiklik bulunması halinde başvuru reddedilir. Mutlak ret nedenlerinden dolayı başvurunun reddi için talep aranmaz, resen yapılmazdır. Hatta Yargıtay, uyuşmazlığın mahkemeye intikal etmesi halinde mahkemenin bile mutlak ret nedenlerinin hepsini resen gözetmesi gerektiğini belirtmiştir.⁹⁵ Ancak doktrinde bu yaklaşım mahkemelere fazlasıyla iş yükü getireceği ve taleple bağılılık ilkesine uymayacağı sebebiyle eleştirilmiştir.⁹⁶ Kanaatimizce mutlak ret nedenleri ile korunan değer kamu düzeni ile toplum çıkarları olduğundan ve bu hususlar itiraz edenin üze-

⁹² Suluk/Karasu/Nal, s. 295;

⁹³ Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 21; Benzer şekilde Yasaman / Yasaman, s. 1700; Çolak, s. 704-705.

⁹⁴ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 76.

⁹⁵ Yargıtay 11. HD, 22.03.2005 T, 2004/4734 E, 2005/2590 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024).

⁹⁶ Çolak, s. 156.

rinde serbestçe tasarruf edebileceği konular olmadığından⁹⁷ mahkemenin diğer mutlak ret nedenlerini de resen değerlendirmesi gereklidir.

Mutlak ret nedeni içermeyen başvuruların marka bülteninde yayınlanmasına karar verilir (Yönetmelik m. 11). Marka başvurusunun yayımlanması, başvuru hakkında nihai bir karar verildiği anlamına gelmez.⁹⁸ SMK, AB Marka Tüzüğü'ne uygun bir itiraz hakkı düzenlemiştir. Kanuna göre ilgili kişiler, bültende yayımlanmış bir marka başvurusunun mutlak veya nispi ret nedeni ihtiva ettiğine dayanarak yayımına itirazda bulunabilirler (SMK m. 18, Yönetmelik m. 28). Yayım itiraz hem mutlak ret nedenlerinde hem de nispi ret nedenlerinde mümkün olabilir.⁹⁹

B) İtiraz Hakkına Sahip Olanlar

Başvurunun yayımlanması hususunda herkesin görüş bildirme hakkı vardır, ancak SMK m. 18 hükmü sadece “ilgili kişilerin” itiraz edebileceğini belirtmiştir¹⁰⁰. İlgili kişiler, marka başvurusu sebebiyle ismi, ticaret unvanı, fikri mülkiyet hakkı zarar görecektir gerçek ve tüzel kişilerdir.¹⁰¹ İlgili kişilerin ilana itiraz etmek için haklı gerekçeleri olmalıdır.¹⁰² Kişilik hakkının veya fikri mülkiyet hakkının zarar görmesi ihtimali, itiraz için haklı gerekçe sayılır. TÜRKPATENT gerekli gördüğü takdirde ek bilgi, belge ve gerekçeler hususunda açıklamada bulunması için taraflara bir aylık süre verebilir (Yönetmelik 28/4).

⁹⁷ Uzunallı, s. 120.

⁹⁸ Suluk/Karasu/Nal, s. 196. Bu kuralın istisnası SMK m. 7/4 fıkrasıdır: “Markanın sahibine sağladığı haklar, üçüncü kişilere karşı marka tescilinin yayım tarihi itibarıyla hüküm ifade eder. Ancak marka başvurusunun Bülte de yayımlanmasından sonra gerçekleşen ve marka tescilinin ilan edilmiş olması hâlinde yasaklanması söz konusu olabilecek fiiller nedeniyle başvuru sahibi, tazminat davası açmaya yetkilidir. Mahkeme, öne sürülen iddiaların geçerliliğine ilişkin olarak tescilin yayımlanmasından önce karar veremez.”

⁹⁹ Çolak, s. 162; Yasaman/Yasaman, s. 2379; Uzunallı, s. 73.

¹⁰⁰ Suluk/Karasu/Nal, s. 197; Çolak, s. 162; Uzunallı, s. 73.

¹⁰¹ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 76; benzer ifade Çolak, s. 162; Yasaman/Yasaman, s. 2386.

¹⁰² Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 76.

C) İtiraz Süresi

Markanın tescil edilmemesi gerektiğine dair itirazlar, ilgili kişiler tarafından marka başvurusunun yayımından itibaren iki ay içinde yapılmalıdır. Aksi takdirde itiraz yapılmamış sayılır (SMK m. 18/1 ve Yönetmelik m. 28/1). İtiraz gerekçeleri ve ücreti, itiraz süresi içinde tamamlanabilir. Bu süre içinde itiraz gerekçelerinin ve itiraz ücretinin ödendiğini gösteren belge TÜRKPATENT'e sunulmazsa itiraz yapılmamış sayılır (Yönetmelik m. 28/3). İtiraz süresi hak düşürücü süre olduğundan uzatılamaz.¹⁰³ Ancak itiraz süresi kaçırılrsa bile hükümsüzlük davası açma (SMK m. 25) yoluna gidilebilir.¹⁰⁴

D) İtiraz Usulü

İtirazın nasıl yapılması gerektiği SMK m. 18/2'de düzenlenmiştir. Hükme göre itiraz, TÜRKPATENT'e yazılı ve gerekçeli şekilde yapılmalıdır. İtiraz süresi olan iki ay içinde ücretin ödenmesi ve aynı süre içinde ücretin ödendiğine ilişkin bilginin TÜRKPATENT'e sunulması gerekir (SMK m. 18/2). İtiraza ilişkin gerekçeler ilgili mevzuattaki madde ve fıkra karşılıkları belirtilmek suretiyle ayrıntılı şekilde yazıldığı imzalı yayıma itiraz formu ile sunulur (Yönetmelik m. 28/2). İtiraz süresinden sonra itiraz gerekçeleri değiştirilemez ve yenileri eklenemez.¹⁰⁵

E) İtirazın İncelenmesi ve Sonuçları

İtirazın ardından TÜRKPATENT, başvuru sahibinden itirazlara ilişkin görüşlerini bir ay içinde bildirmesini ister (SMK m. 19/1, Yönetmelik m. 28/4). Gerekli gördüğü takdirde taraflardan bir ay içinde ek bilgi, belge ve gerekçelerle ilgili açıklamada bulunulmasını isteyebilir (SMK m. 19/1 ve Yönetmelik m. 28/4). Görüşlerin veya istenilen ek bilgi, belge ve açıklamaların süresi içinde TÜRKPATENT'e sunulmaması hâlinde itiraz, mevcut bilgi ve belgeler kapsamında değerlendirilir

¹⁰³ Yasaman/Yasaman, s. 2392; Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 83.

¹⁰⁴ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 83.

¹⁰⁵ Savaş/Saygın, s. 75.

(SMK m. 19/1 ve Yönetmelik m. 28/4). Taraflar ileri sürdükleri görüş, iddia ve gerekçeleri desteklemek amacıyla itiraz hakkında karar verilmeye kadar ek bilgi ve belge sunabilir (Yönetmelik m. 28/5).

İtirazı inceleyen TÜRKPATENT Markalar Dairesi, gerekli görmesi halinde Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu¹⁰⁶ (HUAK) hükümleri uygulanmak üzere tarafları uzlaşmaya teşvik edebilir (SMK m. 19/4). İtirazın incelenmesi sonucunda markanın, başvuru kapsamındaki mal veya hizmetlerin bir kısmı ya da tamamı için tescil edilemeyeceğine kanaat getirilirse başvuru sadece bu mal veya hizmetler bakımından reddedilir. (SMK m. 19/3). İtiraz yerinde görülmezse başvuru konusu işaretin marka olarak tesciline karar verilir, itiraz yerinde görürse başvurunun reddine karar verilir.

F) Karara İtiraz

TÜRKPATENT'in yayıma itiraz üzerine verdiği kararlara karşı itiraz edilebilir (SMK m. 20/1, Yönetmelik m. 31/1). İtiraz kararın bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde yazılı ve gerekçeli olarak TÜRKPATENT'e yapılır. İtiraz gerekçeleri iki ay içinde sunulmazsa itiraz yapılmamış sayılır. İtiraz süresi içinde ücretin ödenmesi ve aynı süre içinde ücretin ödendiğine ilişkin bilginin TÜRKPATENT'e sunulması zorunludur. İtiraz süresinden sonra itiraz gerekçeleri değiştirilemez ve yeni gerekçeler eklenemez (SMK m. 20/2, Yönetmelik m. 31/6). İtiraz süresi kararın bildiriminden itibaren başlar; bu durum itiraza konu işlemin tarafları açısından uygun olsa da o ana kadar işlemin tarafı olmayan ancak zarar gören kişiler açısından uygun değildir çünkü onlara bildirim yapılmadığından sürenin ne zaman başlayacağı belirsizdir.¹⁰⁷

Şekle uygun ve eksiklik içermeyen itirazlar, Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu (YİDK) tarafından incelenir. Bu kurul, başkan ile itiraz edilen kararın alınmasında görev almamış en az 2 üyeden oluşur. YİDK, itirazları incelerken talep ve gerekçeyle bağlıdır. Ancak

¹⁰⁶ RG. 22.06.2012, S. 28331.

¹⁰⁷ Ayhan/Çağlar /Yıldız/İmirlioğlu, s. 85.

önemli ve ağır usul hataları ile itiraza konu karar veren dairenin resen incelemesi gereken hususları kendiliğinden dikkate alabilir. Ayrıca karara etki edecek bir konunun bekletici mesele yapılması hakkında ara karar verebilir.¹⁰⁸ SMK m. 6/6 uyarınca yapılan bir itirazı incelerken resen bir mutlak ret nedeni tespit ederse marka başvurusunu reddedebilir.¹⁰⁹ Taraflardan itirazlara ilişkin görüşlerini süresi içinde bildirmeleri istenir ve gerekli gördüğü takdirde taraflardan ek bilgi ve belge sunmaları istenebilir. İstenilen ek bilgi ve belgelerin veya görüşlerin süresinde sunulmaması hâlinde itiraz, mevcut bilgi ve belgeler kapsamında değerlendirilir (SMK m. 21, Yönetmelik m. 31/4). YİDK, gerekli görürse, tarafları HUAK hükümleri uygulanmak üzere uzlaşmaya teşvik edebilir (SMK m. 21/3, Yönetmelik m. 32/1). Bu durumda taraflar kendilerine yapılan bildirimden itibaren bir ay içinde uzlaşmaya dair beyanlarını yazılı olarak iletirler. Uzlaşma teklifine taraflardan birinin süresi içinde olumlu cevap vermemesi hâlinde uzlaşma daveti reddedilmiş sayılır ve itiraz incelemesi devam eder (Yönetmelik m. 32/1). Uzlaşma sağlanır ise başvuru işlemleri uzlaşma sonucuna göre devam eder. Tarafların anlaşmaya varamaması halinde TÜRKPATENT itiraz incelemesini kaldığı yerden devam ettirir (Yönetmelik m. 32/4).

G) YİDK Kararlarının İptali

İtiraz üzerine YİDK'nın verdiği karar nihai bir karardır (SMK m. 21/4). Bu karara karşı artık yargı yoluna gidilerek mahkemelerde dava açılabilir. Bu davanın açılabilmesi için TÜRKPATENT nezdindeki tüm idari başvuru yollarının tüketilmiş olması zorunludur, aksi takdirde dava reddedilir.¹¹⁰ Davanın açılması için gereken süre YİDK kararının bildirimden itibaren iki aydır ve bu süre hak düşürücü süredir.¹¹¹

¹⁰⁸ Savaş/Saygın, s. 76.

¹⁰⁹ Çolak, s. 167; Yargıtay 11. HD, 02.03.2020 T, 2019/4002 E, 2020/2263 K. (Alındığı yer: Çolak, s. 167).

¹¹⁰ Çolak, s. 167; Yasaman/Yasaman, s. 2436-2437; Savaş/Saygın, s. 76; Yargıtay 11. HD, 24.06.2020 T, 2019/5236 E, 2020/3159 K. (www.lexpera.com, e.t. 04.09.2024).

¹¹¹ Yasaman/Yasaman, s. 2436; Uzunalli, s. 124; Yargıtay 11. HD, 24.06.2020 T, 2016/846 E, 2017/3618 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024).

Marka uyuşmazlıklarında MarKHK döneminde olduğu gibi ihtisas mahkemeleri olan fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi görevlidir (SMK m. 156). TÜRKPATENT'in SMK hükümleri uyarınca aldığı kararlara karşı açılacak tüm davalarda ve bu kararlarından dolayı zarar gören üçüncü kişilerin Türkpateent aleyhine açacakları tüm davalarda Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi kesin yetkilidir (SMK m. 156/2). Bu sebeple YİDK'nın tescile itiraz üzerine verdiği kararlar Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemelerinde açılacaktır.

Davacılar, YİDK kararının içeriğine göre, marka başvurusu kısmen veya reddedilen başvuru sahipleri veya itiraz talebi kısmen veya tamamen kabul edilen ilgili kişiler olabilir. Usulüne uygun ve zamanında itiraz etmeyenlerin dava hakkı bulunmamaktadır.¹¹² Davalı TÜRKPATENT'tir ancak davanın davadan etkilenecek diğer tarafa da yöneltilmesi gerekir.¹¹³ İptal davası sonunda markanın tesciline veya terkinine yönelik hüküm verilir.

SONUÇ

Nispi ret sebepleri ilgili işaret üzerinde hak sahibi kişilerin menfaatlerini koruma amacı taşıyan ve onların itirazı hâlinde dikkate alınan, kamu düzeninden sayılmayan tescil engelleridir. SMK m. 6/6 hükmü bazı işaretler üzerinde hak sahibi kişilerin hakkını koruyan bir nispi ret sebebi düzenlemiştir. Kişi adları dahil isimler, fotoğraflar, ticaret unvanları, telif ve diğer fikri mülkiyet haklarını konu eden işaretler marka olarak tescil edilebilir. Ancak söz konusu işaretlerin başkalarına ait olması ve marka olarak tescil edilmek istenmesi halinde hak sahiplerinin korunması gündeme gelir. Bu amaçla SMK m. 6/6, tescil konusu yapılan markanın başkasına ait ticaret unvanını, işletme adını, ismi, fotoğrafı, telif

¹¹² Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 86; Suluk/Karasu/Nal, s. 377; Uzunallı, s. 124; Yargıtay 11. HD, 14.12.2000 T, 2000/8148 E, 2000/10034 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024).

¹¹³ Yasaman/Yasaman, s. 2438; Çolak, s. 168; Ayhan/Çağlar/Yıldız/İmirlioğlu, s. 86; Suluk/Karasu/Nal, s. 377; Uzunallı, s. 124; Erdil, s. 253; Savaş/Saygın, s. 77; Yargıtay 11. HD, 10.07.1997 T, 1997/4836 E, 1997/5634 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024); Yargıtay 11. HD, 16.09.1997 T, 1997/5472 E, 1997/5816 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024); Yarg 11. HD, 18.09.2000 T, 2000/5663 E, 2000/6784 K. (www.legalbank.com, e.t. 04.09.2024).

hakkını, tasarımı, patent hakkını, faydalı model ve internet alan adı gibi diğer fikri mülkiyet hakkını içermesi halinde hak sahibinin itirazı üzerine başvurunun reddedileceğini düzenlemiştir. Hak sahibi itiraz etmezse veya itirazı kabul edilmeyip tescil gerçekleşirse hükümsüzlük davası da açabilir. Benzer bir hüküm olan SMK'nın 6/3 fıkrası, tescilsiz bir marka veya ticaret sırasında kullanılan başka işaretler için nispi ret nedeni oluştururken SMK m. 6/6 tescil edilmiş işaretler için nispi ret nedeni oluşturur.

Bir sınai mülkiyet hakkı olan ticaret unvanı, tacirin işletmesiyle ilgili işlemlerini yaparken kullanmak zorunda olduğu ve o taciri diğer tacirlerden ayırt etmeye yarayan işarettir. TTK'da ticaret unvanını koruyan hükümler düzenlenmiştir. Tescili ticaret unvanları ayrıca haksız rekabet kuralları çerçevesinde de korunur. SMK m. 6/6 hükmü uyarınca tacirin ticaret unvanı başkaları tarafından marka olarak tescil edilmek istenirse ticaret unvanının sahibinin itiraz ederek tescili engelleyebileceğini düzenlemiştir. İtirazın kabul edilmesi için ticaret unvanı ile marka başvurusuna konu edilen işaretin aynı veya benzer olması gerekir. Doğrudan işletmeyi tanıtmak ve benzeri işletmelerden ayırt etmek için kullanılan işletme adı da bir sınai mülkiyet hakkı olduğundan aynı koruma kapsamındadır. Ticaret unvanı ve işletme adı sahiplerinin marka tesciline itiraz edebilmeleri için bu işaretleri markasal kullanmaları zorunlu değildir. Ancak işletmenin faaliyet konusu ile marka olarak tescil edilmek istenen işaretin kapsamındaki mal ve hizmet, iltibas oluşturmaya elverişli bir şekilde aynı veya benzer olmalıdır. Hem başvuru konusu markayı hem de ticaret unvanını oluşturan işaretler hem de bu işaretlerin kullanıldığı ürün ya da hizmet benzer olmalıdır. Paris Sözleşmesi hükümleri uyarınca Türkiye'de tescilli olmayan ticaret unvanları da SMK m. 6/6 kapsamında korunmalıdır.

İsim üzerindeki kişilik hakkının korunması ilkesi marka hukukuna da yansımıştır. Başkasına ait ismin marka başvurusu yapılması kişilik hakkının ihlalidir. Başkasının isminin marka olarak tescili istenirse o kişi itiraz edilebilir. İsim kavramından gerçek kişi isimleri, tüzel kişi isimleri ve müstear adlar gibi geniş bir anlam anlaşılmalıdır. Kişinin kendisinin

veya başkasının adını veya soyadını kullanmak istemesi hukuka uygundur. Çünkü isimler bir kişinin tekeline terk edilemez. Ancak tanınmış bir kişinin isminin marka başvurusu yapılması halinde isim sahibi itiraz ederse başvuru reddedilir. Çünkü tanınmış kişi ile markanın özdeşleşme ihtimali oluşur. İtiraz hakkına sahip kişinin Türkiye’de olmasına gerek yoktur. Yalnızca ön adlarını kullanan tanınmış kişilerin ön adları çok nadir rastlanan isimlerse, isimlerini taşıyan marka başvurusuna itiraz edebilirler. Tanınmış olmayan ancak ismi kasten uygunsuz mal ve hizmetler için tescil edilmek istenen hak sahibi, başvuru sahibinin kötünüyetini ispatlayarak başvuruya itiraz edebilir.

Bir fotoğrafın markada kullanılması genel ahlaka ve kamu düzenine aykırı değilse veya diğer mutlak ret nedenlerini içermiyorsa mümkündür. Fotoğraf kişilik hakkı kapsamında olduğundan tescil edilmek istenen işaret, başkasına ait bir fotoğraf ise fotoğraf sahibinin itirazı ile tescil engellenebilir. İtiraz edenin tanınmış bir kimse olması şart değildir. Portreler ve çizimler de bu hüküm kapsamında değerlendirilmelidir.

SMK m. 6/6 telif, tasarım, patent, faydalı model ve internet alan adı gibi fikri mülkiyet haklarını da marka başvurularına karşı da korumuştur. Tescilli mülkiyet haklarında kümülatif koruma ilkesi geçerli olduğundan hak sahibi ister SMK isterse haksız rekabet hükümleri uyarınca koruma talep edebilir. Telif hakkı, çeşitli şekillerle marka başvurusuna konu edilebilir. Ancak sıradan kelimelerin marka olarak tesciline engel olunamaz. Ayırt ediciliği sağlamak kaydıyla tasarımlar da marka olarak tescil edilebilir ancak genellikle tescilli şekil markalarının veya üç boyutlu şekil markalarının başkaları adına tasarım olarak tescili talep edilmektedir. Marka sicilinde gösterilebilir olması zor olduğundan patent ve faydalı modelin marka başvurusu yapılması zordur, ancak yapılması halinde hak sahibi başvuruya itiraz edebilir. İnternet alan adı, bir internet sitesini diğerlerinden ayırt etmeye yarayan tanıtma işaretidir. Alan adı marka başvurusuna konu edilirse alan adının sahibi itiraz edebilir. Ancak yurt dışındaki alan adları, ülkemizde hiç bilinmiyorsa itiraz reddedilmelidir.

SMK Marka Tüzüğü'ne uygun biçimde bir itiraz hakkı düzenlenmiştir. İtiraz hakkı ilgili kişilere mahsustur ve iki ay içinde hak düşürücü sürede yapılmalıdır. Ancak itiraz süresi kaçırılsa bile hükümsüzlük davası açılabilir. İtiraz süresi geçtikten sonra itiraz gerekçeleri değiştirilemez ve yenileri eklenemez. İlgili kişi marka başvurusu sebebiyle ismi, ticaret unvanı, fikri mülkiyet hakkı zarar görecektir gerçek ve tüzel kişiler olabilir. İtiraz, yazılı ve gerekçeli olarak TÜRKPATENT'e yapılmalıdır. İnceleme esnasında taraflar uzlaşmaya teşvik edilebilir. İnceleme sonunda itirazı yerinde görmezse başvuru konusu işaretin marka olarak tesciline karar verilir. İtirazı yerinde görürse başvurunun reddine karar verir. Bu kararlara karşı YİDK'ya iki ay içinde itiraz edilebilir. YİDK itirazları incelerken talep ve gerekçeyle bağlıdır ancak önemli ve ağır usul hataları ile resen incelemesi gereken hususları kendiliğinden dikkate alabilir. YİDK'nın verdiği kararlar nihai karardır ve bu kararlara karşı ancak mahkemelerde iptal davası açılabilir. İptal davasının açılabilmesi için TÜRKPATENT nezdindeki tüm idari başvuru yollarının tüketilmiş olması ve kararın bildirimden itibaren iki aylık hak düşürücü süre içinde açılması gerekir. Görevli ve yetkili mahkeme Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'dir. Davacı YİDK kararı aleyhine olan taraf, davalılar da TÜRKPATENT ve itirazın diğer tarafıdır.

KISALTMALAR CETVELİ

AB	: Avrupa Birliği
Age	: Adı geçen eser
C.	: Cilt
E.	: Esas
e.t.	: erişim tarihi
FSEK	: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (RG. 13.12.1951, S. 7981)
HD	: Hukuk Dairesi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HUAK	: 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu (RG. 22.06.2012, S. 28331)
K.	: Karar
m.	: madde
MarKHK	: 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
RG.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SMK	: 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (Industrial Pro- perty Act, 6769) (RG. 10.01.2017, S. 29944)
T.	: Tarih
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (RG. 08.12.2001, S. 24607)
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (RG. 14.02.2011, S. 27846)
TÜRKPATENT	: Türk Patent ve Marka Kurumu
YİDK	: Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu
Yönetmelik	: Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik

KAYNAKÇA

Arkan, Sabih; Ticari İşletme Hukuku, 28. Bası, Ankara, 2022.

Aslan Düzgün, Ülgen; “İltibas Suretiyle Markaya Tecavüz”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 9, S. 36, 2018, s. 143-170.

Ayhan, Rıza/**Çağlar**, Hayrettin/**Yıldız**, Burçak/**İmirlioğlu**, Dilek; Sınai Mülkiyet Hukuku, 1. Bası, Ankara, 2021.

Bozgeyik, Hayri/**Er**, Sefa; “Tasarımlar İçin Kümülatif Koruma”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 5, S. 1, Haziran 2019, s. 19-38.

Büyükkılıç, Gül; “6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda Çift Kimlik Durumunun Mutlak Bir Tescil Engeli Olarak Düzenlenmesine Yönelik Eleştiriler ve Çözüm Önerileri”, Ticaret Hukuku Sempozyumu Sorunlar ve Çözüm Önerileri 9-12 Şubat 2021, (Ed. Orbay Ortaç, Nurdan/ Zabunoğlu, H. Gökçe), Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kırıkkale 2021.

Büyükkılıç, Gül; “Avrupa Birliği ve Türk Marka Hukuku Kapsamında Meşru Kullanım Savunmasının Koşullarına İlişkin Bazı Tespit ve Değerlendirmeler”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 9, S. 2, Aralık 2023, s. 199-218. (Kısaltma: Büyükkılıç, Meşru Kullanım)

Çağlar, Hayrettin; Marka Hukuku Temel Esaslar, 2. Bası, Ankara, 2015.

Çağlar, Hayrettin/**Özdamar**, Mehmet; “Ticaret Unvanının Korunması”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, S. 2, Aralık 2006, s. 119-150.

Çolak, Uğur; Türk Marka Hukuku, 4. Bası, İstanbul 2023.

Durceylan, M. Mekin; Marka Hakkına Tecavüz Halleri, 1. Bası, Ankara, 2022.

Erdil, Engin; Fikri Mülkiyet Hukuku Ders Kitabı, Yeniden Yazılmış 2. Bası, İstanbul 2021.

Güngör, Seda Ş.; “Türk Ticaret Kanunu Hükümleri Kapsamında İşletme Adı ve İşletme Adının Korunması”, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 1-2, Haziran 2014, s. 193-209.

Kara, Elif; Türk Marka Hukukunda Gerçek Hak Sahipliği İlkesi, 1. Bası, İstanbul, 2018.

Nomer Ertan, N. Füsün; “Sınai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’nu Anma Toplantıları (Editör: N. Füsün Nomer Ertan, Elif Oğuz), İstanbul, 2021.

Ormancı, Gürkan; “Türk Hukuku Kapsamında İşletme Adının Haksız Rekabet Hükümleri Uyarınca Korunması”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 6, S. 1, Haziran 2020, s. 108-127.

Paslı, Ali; Marka Hukukunda Ürün Benzerliği, 1. Bası, İstanbul 2018.

Savaş, Taner/**Saygın**, Murat; Türk Patent ve Marka Kurumu Uygulamaları ve Kararları Işığında Marka Tescil Süreci, 1. Bası, Ankara, 2020.

Sekmen, Orhan; Markanın Hükümsüzlüğü ve Hukuki Sonuçları, 2. Bası, Ankara, 2016.

Suluk, Cahit; “Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması”, Fikri Mülkiyet Hukuku Çalıştayı Bildiriler

Kitabı (Editör: Hasan Kadir Yılmaztekin, Banu Fatma Günarslan), Ankara, 2020.

Suluk, Cahit/**Karasu**, Rauf/**Nal**, Temel; Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, Ankara 2021.

Şahin, **Görkem** Selim; Marka Hukukunda İhtiyati Tedbir ve Yargılaması, 1. Bası, Ankara, 2024.

Tekinalp, Ünal; Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, İstanbul, 2012.

TÜRKPATENT; Marka İnceleme Kılavuzu, 2021.

Uzunallı, Sevilay; Marka Hukuku, 3. Bası, Ankara, 2024.

Yasaman, Hamdi/**Ayoğlu**, Tolga/**Yusufoğlu** Bilgin, Fülürya/**Memiş** Kartal, **Pınar**/Yüksel, **Sinan H.**/, **Yasaman**, Zeynep; Sınai Mülkiyet Kanunu Şerhi, 1. Bası, Ankara, 2021.